

Rauma
kommune

Kommunal planstrategi 2020-2023

KS vedtak 75/20 (1.10.2020)

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	4
1. Rammer for planstrategien	4
2. Utfordringsbildet	7
3. Planer som prioriteres i planperioden	13
3.1 Planer som skal følge prosessreglene etter plan- og bygningsloven	14
3.2 Tema/sector planer	15

Innledning

Kommunen har en viktig samfunnsutvikler rolle. Kommunal planstrategi er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå i kommunestyreperioden (plan- og bygningsloven § 10-1). Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. I tillegg oppfordres kommunene til å vurdere øvrig planbehov.

Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning verken for kommunen eller andre. Dette er en arena for å drøfte utviklingstrekk og planbehov. Planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og være tilpasset kommunens situasjon og utfordringer.

Revisjon og rullering av eldre planer, eller utarbeidelse av nye planer krever mye ressurser, både med hensyn til bruk av ansatte og kostnader knyttet til planprosessen. Kommunen skal ta hensyn til nasjonale og regionale føringer i arbeidet og innhente synspunkter fra nabokommuner og statlige og regionale organer.

1. Rammer for planstrategien

Kommunens planarbeid skjer innenfor et rammeverk av planer, og bygger på tidligere planer.

Planstrategien er en plan for planene. Den viktigste planen er kommuneplanen, som har en samfunnsdel og en arealdel. Når kommuneplanen skal revideres så skal det utarbeides et planprogram, som gjør rede for formålet med og opplegget rundt planarbeidet.

Videre vil plansystemet i kommunen være slik at kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, som har et 12 års perspektiv, danner grunnlag for det videre planarbeidet.

Dette kan illustreres slik:

Referanser

Kommunal planstrategi er ifølge PBL. § 10-1 et dokument som «bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging ble vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019. Dette dokumentet finnes på: regjeringen.no

Møre og Romsdal

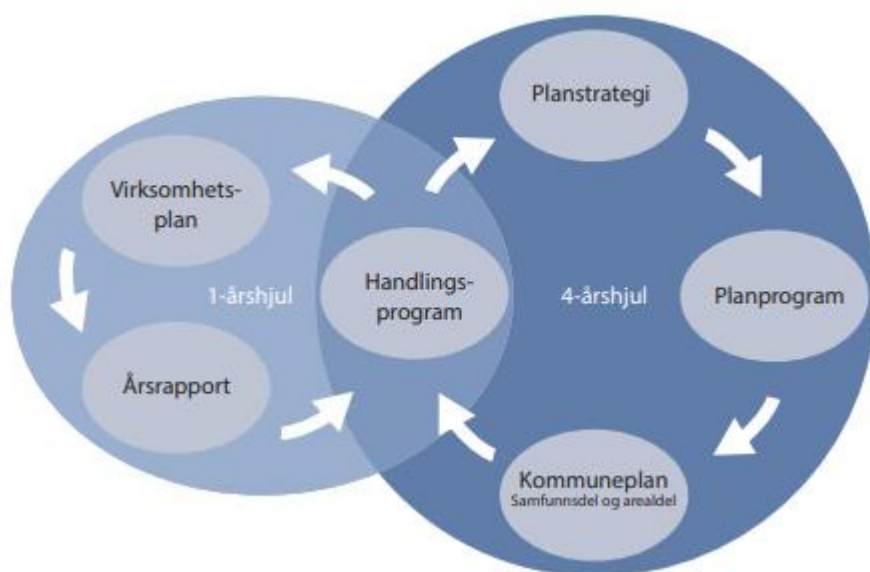
Regional planstrategi:

<https://mrfylke.no/om-oss/planar-planarbeid-og-hoeyringar/regional-planstrategi>

Økonomiplanlegging er et verktøy for utforming av politiske prioriteringer og fordeling av økonomiske ressurser, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer. Rauma kommune behandler den fireårige økonomiplanen som samfunnsdelens handlingsplan. Årsbudsjettet utgjør den årlige, juridisk bindende virksomhetsplanen. I den nye kommuneloven er økonomiplanens rolle forsterket i plansystemet:

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp (Kom.l. §14-4)

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal også vise de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Langsiktig økonomiplanlegging er krevende, men nødvendig, for å etablere et godt grunnlag for lokalt politisk handlingsrom og et godt tjenestetilbud i kommunen over tid. I saka om Budsjett- og økonomiplanen i Rauma omtales og vedlegges egne strategier for hvert av tjenesteområdene der det går fram hvordan de vil bidra i arbeidet med å nå målene i kommunens samfunnsplan. God økonomiplanlegging innebærer god oversikt over økonomiske og demografiske forhold mv. som påvirker kommunen, og at økonomiplanen baseres på reelle politiske prioriteringer i kommunestyret. Kommuneplanen, og da særlig samfunnsdelen er således også viktig for planstrategien. Sammenhengene i planene kan illustreres slik:

Nasjonale og regionale forventninger:

Regionale og nasjonale planer og forventninger danner rammer rundt planleggingen. I regjeringens forventningsbrev av 14.05.2019 står det:

«Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning

- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle»

De nasjonale forventninger er at de 17 bærekraftsmåla til FN skal være grunnlaget for samfunns- og arealplanlegginga i kommunen. Fylkesmannen, som statens representant, peker på at overordna prioriteringer er knyttet til bærekraftige kommuner og kommunestruktur, miljø og klima, samfunnssikkerhet og beredskap og tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid om livsløp og folkehelse.

Fylkesmannen peker også på kommunen sitt ansvar innenfor utdanningspolitikken, landbruks- og matområdet, helsepolitikk og folkehelse.

Møre og Romsdal fylkeskommune har utarbeidet et omfattende og grundig dokument «Utfordringer og muligheter for Møre og Romsdal mot 2030- kunnskapsgrunnlag til Regional planstrategi og Fylkesplan 2021-2024». Dokumentet inneholder grundig beskrivelse av sentrale utviklingstrekk for fylket og er også veldig relevant som kunnskapsgrunnlag for utarbeiding av planstrategi for Rauma kommune. Dokumentet peker blant annet på ei utfordrende folketallsutvikling og store demografiske endringer som følge av at tallet på eldre øker kraftig i perioden som kommer. De regionale forventningene er representert ved regionale planer og regional planstrategi. Regional planstrategi (RPS) Møre og Romsdal 2020-2024 er fylkeskommunen sitt overordna plandokument, og ble vedtatt i sak T-47/20. Her pekes også på bærekraftsmålene som grunnlaget for strategien.

Rauma kommunes nye Samfunnsplan er helt i tråd med dette og all planlegging i kommunen må bygge på målsettingene i FNs bærekraftsmål. Dette er også sentralt når kommunen har engasjert seg i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt initiativ «Berekraftfylket Møre og Romsdal». Gjennom dette arbeidet vil vi få tilgang til gode verktøy som kan hjelpe oss i arbeidet med å kartlegge og prioritere mellom ulike tema og tiltak som kan hjelpe oss i arbeidet med å nå de 17 bærekraftsmåla. De fire langsiktige regionale måla er:

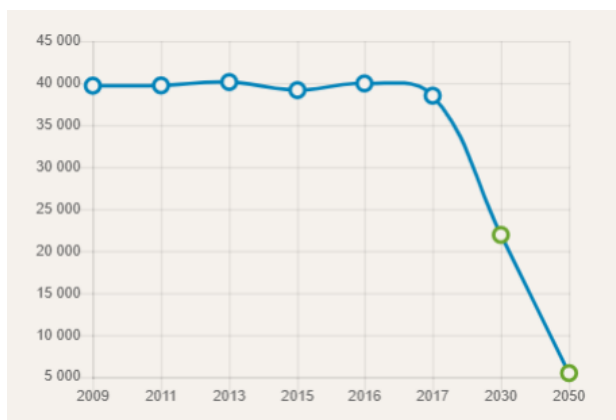
1. Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid, samskaping og samstyring
2. Møre og Romsdal skal bli miljøfylke nr. 1
3. Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu
4. Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor

2. Utfordringsbildet

Vi skal her omtale noen av de mest sentrale utfordringer Rauma kommune står overfor. Dette er ikke på noen måte en uttømmende oversikt, da en kommune har et svært bredt og stort ansvarsområde, og leverer tjenester til innbyggerne bokstavelig talt fra «vugge til grav», og har store og viktige forvaltningsansvar.

Miljø

Rauma kommune utfordres til å ta sin del av ansvaret om å bidra til målet om å stoppe klimaendringene. Da må vi planlegge for tiltak og ta hensyn til dette både i vår tjenesteproduksjon, investeringer og vår forvaltning.

HISTORISKE UTSLIPP OG UTSLIPPSMÅL (TONN CO2), kilde: Kommunalbanken.

Figuren over viser klimagassutslipp i Rauma de siste årene, samt utslippsmål for 2030 og 2050 forutsatt at kommunen skal oppfylle sin del av nasjonale mål. Grafene er ikke justert for opptak av CO2 i skog, dyrket mark og annen arealbruk. Miljødirektoratet har en [egen statistikk](#) for arealbruk.

FN's naturpanel peker også på utfordringen med det akselererende tapet av naturmangfold. Rauma har et særlig ansvar for vill-laksen i våre mange vassdrag, og store deler av arealet i Rauma er enten nasjonalpark, eller verneområde for nasjonalparkene.

Demografi

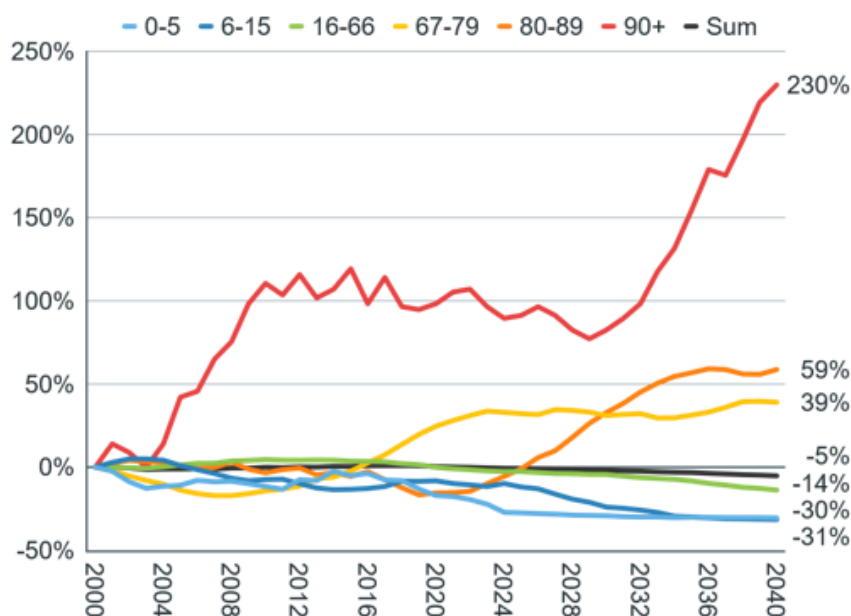
Når det gjelder forventet folketallsutvikling viser framskrivingene fra 2019 til 2040 en svak utvikling for aldersgruppene under 66 år og en kraftig vekst for aldersgruppene over 67 år. SSBs hovedalternativ (MMMM) anslår fra 2019 til 2040 en utvikling for aldersgruppene 0-66 år og 67 år og eldre på hhv. -16,7 prosent og 37,6 prosent. Kommunen må derfor forberede seg på en situasjon der tallet på innbyggere som er i barnehage- og skolealder går kraftig ned. Det er samtidig verdt å merke seg at aldersgruppen 16-66 år også opplever en betydelig reduksjon. Dette betyr at det vil bli enda tøffere kamp om arbeidskrafta i åra som kommer, noe som vil utfordre vår måte å tenke på når det gjelder kommunens ansvar for å gi lovpålagte tjenester til kommunens innbyggere.

I tillegg har vi den utfordring at innbyggere i Våge og Hjelvik overtas av Vestnes kommune. Dette medfører et omstillingsbehov med bortfall av inntekter tilsvarende 23,4 millioner kroner i fra 2021.

Befolkningsframskrivninger, Rauma kommune 2019-2040. Kilde: SSB alternativ MMMM

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
0-5 år	472	444	441	431	416	390	388	386	384	381	380	379	376	375	375	373	374	374	373	373	373	372
6-15 år	917	919	903	895	885	903	882	871	839	809	790	761	754	743	729	706	702	696	691	690	688	686
16-66 år	4 580	4 531	4 493	4 468	4 435	4 416	4 419	4 389	4 364	4 360	4 341	4 338	4 292	4 253	4 229	4 206	4 161	4 094	4 048	3 988	3 957	3 913
67-79 år	1 036	1 088	1 118	1 144	1 167	1 161	1 154	1 149	1 175	1 171	1 162	1 144	1 150	1 154	1 131	1 132	1 146	1 162	1 187	1 217	1 219	1 214
80-89 år	353	350	351	354	373	391	410	438	455	488	523	550	573	601	623	640	649	659	657	646	645	657
90 år og eldre	107	113	117	118	112	108	109	112	109	104	101	104	108	113	124	132	145	159	157	169	182	188
Sum	7 465	7 445	7 423	7 410	7 388	7 369	7 362	7 345	7 326	7 313	7 297	7 276	7 253	7 239	7 211	7 189	7 177	7 144	7 113	7 083	7 064	7 030
0-66 år	5 969	5 894	5 837	5 794	5 736	5 709	5 689	5 646	5 587	5 550	5 511	5 478	5 422	5 371	5 333	5 285	5 237	5 164	5 112	5 051	5 018	4 971
67 år og eldre	1 496	1 551	1 586	1 616	1 652	1 660	1 673	1 699	1 739	1 763	1 786	1 798	1 831	1 868	1 878	1 904	1 940	1 980	2 001	2 032	2 046	2 059

Oppsummert kan man si at en slik forventet utvikling krever at kommunen både er offensiv i arbeidet med å øke tilflytting til kommunen, men samtidig innretter seg slik at den kommunale tjenesteproduksjonen kan tilpasses de forventede endringene.

Historisk og framskrevet folke­mengde gitt hovedalternativet for ulike aldersgrupper i Rauma, relativt til nivå i 2000. Kilde: SSB

Befolkningsutvikling i grendene

Befolkningsutviklingen i kommunen er ulikt fordelt innad i Rauma kommune. Tabellen nedenfor viser befolkningsutviklingen i de ulike grunnkretsene i perioden 1999-2019. Grovt sett kan man si at Rauma i perioden har hatt folketallsvekst i områdene Isfjorden/Åndalsnes/Veblungsnes, mens resten av kommunen opplever en folketallsnedgang. Fra 01.01.2021 vil også bygda Vågstranda (Våge og Hjelvik krets) med 415 innbyggere (pr. 01.07.2020) bli en del av Vestnes kommune som følge av grensejustering vedtatt 20.06.2019 av KMD.

	1999	2019	Endring
Gridset	252	252	0 %
Innfjorden	180	134	-26 %
Hovde	105	72	-31 %

Voll	361	336	-7 %
Sæbø	331	351	6 %
Våge	241	227	-6 %
Hjelvik	235	197	-16 %
Rødven	134	125	-7 %
Frisvoll	175	180	3 %
Korsbakken	147	167	14 %
Sandnes	276	301	9 %
Holm	82	74	-10 %
Mittet	157	135	-14 %
Stranden	64	46	-28 %
Tokle	205	221	8 %
Hen	874	850	-3 %
Kavli	378	391	3 %
Grøvdal	57	54	-5 %
Grøtta	59	93	58 %
Moa	106	84	-21 %
Dale	103	93	-10 %
Veblungsnes	449	617	37 %
Øran øst	13	11	-15 %
Neshagen	749	760	1 %
Mjelva	159	146	-8 %
Nesstranda	30	32	7 %
Risen	235	254	8 %
Skoleområdet	281	263	-6 %
Vollan	214	374	75 %
Øran vest	60	90	50 %
Sogge	506	389	-23 %
Marstein	108	83	-23 %
Verma	143	77	-46 %
Totalt	7469	7479	

Folkehelse

Folkehelseloven stiller krav til kommunen om å drive et kunnskapsbasert og systematisk folkehelsearbeid. Denne loven er sammen med helse- og omsorgstjenestelovens forebyggingsbestemmelser de rettslige virkemidlene for å nå samhandlingsreformens mål om å fremme folkehelse, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. I dette ligger nødvendigheten av å styrke verdier som gir samfunnet som helhet, grupper og enkeltindivider muligheter for ansvar, delaktighet, solidaritet, mestring og kontroll over liv og levekår. Folkehelse defineres som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller

indirekte påvirker helsen. Folkehelse er et viktig satsingsområde, og kommunens evne til langsiktig og målrettet arbeid på dette feltet vil være avgjørende.

Folkehelseloven forplikter kommunen til å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi, og kommunene skal fastsette overordnede mål og tiltak som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står ovenfor. Rauma kommune har utarbeidet

Rauma kommune har utarbeidet Strategiplan for folkehelse 2018-2021 som er å finne på hjemmesiden: <https://www.rauma.kommune.no/om-kommunen/folkehelse/strategiplan-folkehelse/>

Det pekes her på følgende satsingsområder/utfordringer:

Satsingsområde 1: Utvikle overordna folkehelsearbeid

Satsingsområde 2: Barn- og unges oppvekstvilkår og muligheter for å mestre Livet

Satsingsområde 3: Et liv som bidrar til god helse og mestring

Satsingsområde 4: Forebyggende tiltak til eldre

Satsingsområde 5: Bærekraftig miljø

Strategiplan for folkehelse 2018-2021. Tiltak innarbeides i samfunnsplanens handlingsdel som inngår som en del av Budsjett og økonomiplan.

Arbeidsplassdekning og pendling

Rauma kommune har svært høy arbeidsplassdekning med 92,8%, og er blant noen få kommuner i fylket som er definert som et eget bo- og arbeidsmarkedsområde, som ikke deles med andre kommuner. I 2019 var det 747 personer som pendlet ut av Rauma for å jobbe i annen kommune, tilsvarende tall for innpendling til Rauma var 477. Den største pendlerstrømmen går til Molde, med 260 pendlere. Tilsvarende tall for Ålesund er 30.

Fra samfunnsplanen:

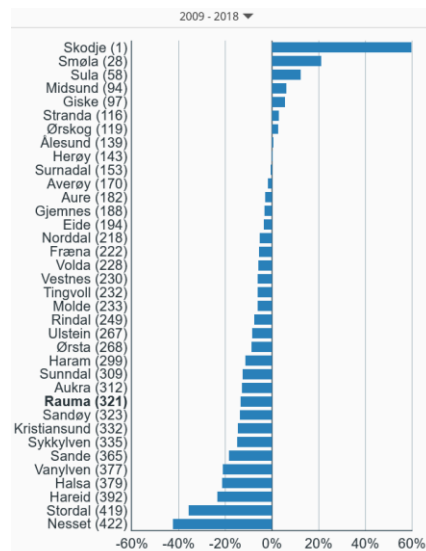
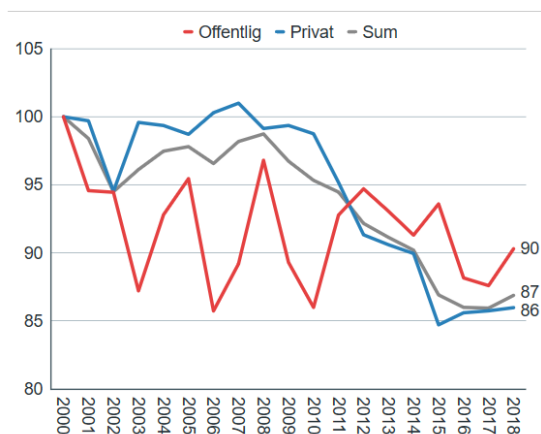
En av hovedgrunnene til å bo en plass er tilgang til relevant arbeid

Arbeidsplassutvikling og næringsstruktur

Rauma har hatt en relativ nedgang i antall arbeidsplasser sammenliknet med utviklingen i resten av landet, både i privat og offentlig sektor. Selv om vi har hatt en vekst i antall arbeidsplasser, har den ikke vært på 19% som er snittet i Norge i perioden. Dette er en utvikling som til en viss grad henger sammen med demografiutviklingen der Rauma har hatt en svakere utvikling enn snittet i Norge. Med fortsatt fall i antall innbyggere i yrkesaktiv alder fremover vil trolig arbeidsplassutviklingen falle relativt sett, dersom vi ikke klarer å øke antall arbeidsplasser og tilflytting til kommunen.

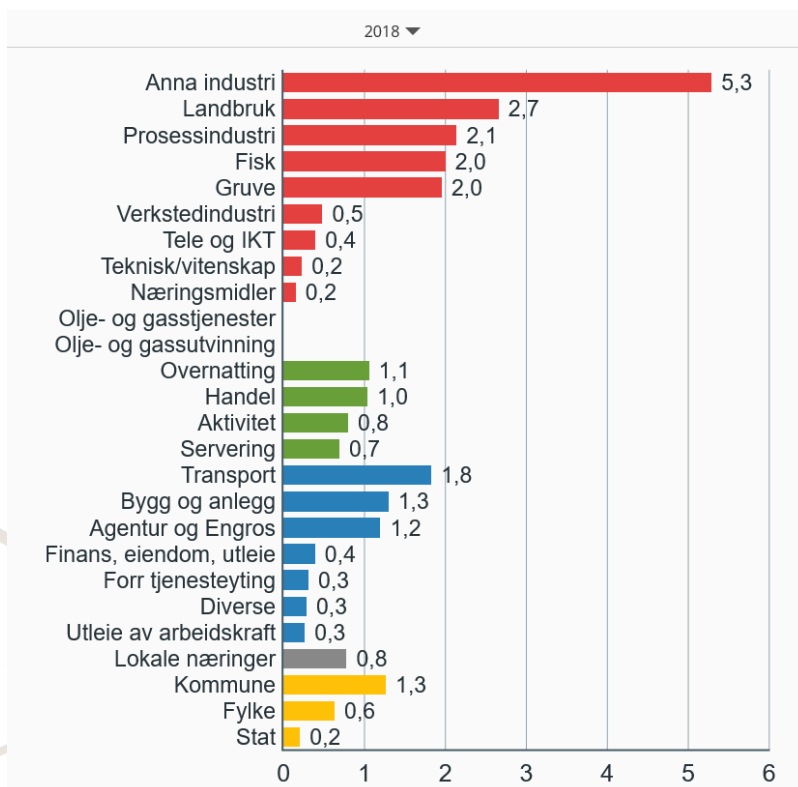
Fra samfunnsplanen:

Rauma har et sterkt og variert næringsliv, men veksten er svak. Innovasjon, omstilling, knoppskyting og nyetableringer blir viktig framover.

I den første figuren vises den relative utvikling i arbeidsplasser i kommunen: om vi hadde en indekssverdi på 100 ville utviklingen vært den samme som i landet forøvrig. I den andre figuren vises arbeidsplassvekst i næringslivet i perioden 2009-2018 sammenliknet med andre kommuner i fylket. Rauma har relativt sett mange sysselsatte innenfor industri og primærnæringer, samt transport.

Reiselivet er en arbeidsintensiv bransje. Det er en spennende utvikling i reiselivet i kommunen, særlig knyttet til naturbasert reiseliv, som vi håper vil kunne endre dette bildet. Økt reiselivsaktivitet i Vengedalen knyttet til turstien Romsdalseggen viser behov for planer for å trygge en videre god utvikling. Likeledes en videre utvikling i tråd med besøksstrategien.

Kunnskapsgrunnlaget

Relevant statistikk som grunnlag for analyser om status og utfordringer finner du her:

<https://www.ssb.no/kommunefakta/rauma>

<https://mrfylke.no/for-deg-som-jobbar-i-kommune/statistikk-analyse-og-kart/kommunestatistikk>

<https://regionalanalyse.no/distrikt/1539/1/1>

Her finner du statistikk om folketallsutvikling, demografi og næringsutvikling

≡	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anna industri	546	528	479	382	513	521	510	457	354	332	326	331	325	322	320	307	314	323	353
Næringsmidler	15	9	10	18	16	16	16	22	24	14	9	10	8	8	8	8	8	6	10
Olje- og gassutvinning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prosessindustri	85	76	77	69	69	66	89	108	163	140	156	139	144	127	123	100	95	98	95
Verktedindustri	87	102	161	110	103	123	159	175	165	134	137	144	118	120	134	104	105	90	61
Fisk	23	24	22	28	28	23	27	25	38	30	41	44	45	47	56	68	62	41	47
Gruve	9	10	8	8	9	9	10	11	10	9	6	4	7	10	11	12	9	13	12
Landbruk	214	186	194	211	195	198	197	193	193	193	178	157	167	149	147	133	117	118	121
Olje- og gasstjenester	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisk/vitenskap	9	7	7	8	9	12	22	20	17	12	15	15	15	20	19	18	17	20	22
Tele og IKT	18	38	36	38	33	22	22	20	27	26	29	30	34	38	38	35	37	36	39
Basis	1 006	980	994	872	975	990	1 052	1 031	991	890	897	874	863	841	856	785	764	745	760
Aktivitet	39	37	53	70	76	64	61	64	45	56	52	49	49	50	56	49	68	81	68
Handel	310	313	321	348	352	371	380	380	387	396	390	381	370	363	366	338	352	348	348
Overnatting	44	39	38	50	48	45	58	39	45	65	56	48	27	36	49	45	44	47	40
Servering	41	45	42	34	26	22	16	38	41	24	26	30	34	46	17	18	50	48	53
Besøk	434	434	454	502	502	502	515	521	518	541	524	508	480	495	488	450	514	524	509
Agentur og Engros	152	110	92	169	101	112	95	206	247	251	271	243	200	193	206	152	163	165	187
Bygg og anlegg	243	265	213	219	223	263	266	293	326	325	328	339	348	366	367	330	315	385	394
Diverse	66	61	109	116	102	88	112	98	67	66	61	65	50	54	45	53	46	54	66
Finans, eiendom, utleie	43	49	49	49	57	54	58	67	48	53	58	48	66	60	58	59	46	38	42
Forr tjenesteyting	31	30	31	103	63	33	38	36	54	72	68	63	59	65	61	53	51	61	55
Transport	380	424	347	354	361	379	410	420	404	388	357	352	361	351	348	317	316	297	312
Utleie av arbeidskraft	46	41	4	4	6	5	5	9	9	9	15	41	35	32	31	39	22	23	18
Regional	961	980	845	1 014	913	934	984	1 129	1 155	1 164	1 158	1 151	1 119	1 121	1 116	1 003	959	1 023	1 074
Lokale næringer	94	114	69	65	75	77	101	125	141	142	150	139	132	131	140	114	132	112	123
Privat	2 495	2 508	2 362	2 453	2 465	2 503	2 652	2 806	2 805	2 737	2 729	2 672	2 594	2 588	2 600	2 352	2 369	2 404	2 466
Kommune	724	680	689	663	723	749	667	713	803	738	733	814	823	841	836	861	835	847	885
Stat	100	95	88	78	69	69	78	75	66	80	73	78	95	87	90	100	81	78	87
Fylke	58	59	59	49	52	49	47	47	48	51	47	49	50	47	42	44	42	39	40
Offentlig	882	834	836	790	844	867	792	835	917	869	853	941	968	975	968	1 005	958	964	1 012
Total	3 377	3 342	3 198	3 243	3 309	3 370	3 444	3 641	3 722	3 606	3 582	3 613	3 562	3 563	3 568	3 357	3 327	3 368	3 478

Oversikt over antall arbeidsplasser i ulike bransjer og utvikling siden år 2000

Kommunale tjenester

Når det gjelder kommunens tjenesteproduksjon gjør KOSTRA (Kommune-Stat- Rapportering) det mulig å sammenligne Rauma kommune med landets øvrige kommuner. Det årlige Kommunebarometeret er en årlig rangering av alle kommunene, foretatt av Kommunal Rapport på basis av bla. KOSTRA. På denne rangeringen plasserte Rauma seg på en 211. plass av i alt 411 kommuner justert for økonomiske forutsetninger. Kommunen kommer dårligst ut på indikatoren for

økonomi med en 373.plass. Årsaken til dette er lav driftsmargin og høy gjeld. Kommuneøkonomi er derfor en sentral utfordring i tiden fremover.

I tillegg til den årlige KOSTRA-rapporteringen gjennomførte kommunen i 2019 en ny borgerundersøkelse. Denne ble sist gjennomført i 2017, og gir oss derfor mulighetene til å si noe om utviklingen i hvordan kommunens innbyggere opplever det å bo i Rauma kommune. 2019-undersøkelsen ga en samlet kommunevurdering med framgang på de aller fleste områder og et resultat som var det 7. beste blant de kommunen som har gjennomført slik undersøkelsen noen gang. Når det gjelder kommunale tjenester kom kommunen ut omtrent på linje med landet for øvrig, men med en markert framgang fra tilsvarende undersøkelse i 2017. Men vi er avhengig av kontinuerlig forbedring og effektivisering skal vi fortsette å være gode. Ikke minst er gevinstrealisering av digitaliseringen viktig.

3. Planer som prioriteres i planperioden

Bakgrunn for prioritering:

Det er omfattende forventninger til kommunens planproduksjon, og utfordringsbildet viser behov for planer og tiltak på flere områder. Det er begrenset kapasitet i kommunens administrasjon og det er derfor ekstra viktig at vi i en slik planstrategi prioriterer planer for de områdene som er de aller viktigste.

Følgende kriterier er brukt når det er prioritert mellom ulike planbehov i denne planstrategien

- Området er prioritert i kommunens samfunnsplan for 2019-2030¹
- Området er prioritert av sentrale myndigheter
- Plan for området vil gi vesentlig forenkling og forbedring for kommunen som utøver av offentlig myndighet

Dersom kommunestyret ønsker en annen prioritering av planer eller framdrift vil dette påvirke realismen i foreslått prioritering. Dersom nye planer skal prioriteres inn, må andre foreslåtte planprosjekter prioriteres ut. Alternativt må planleggingsressursen styrkes. Foreslått omfang og prioritering er det som er realistisk å realisere med dagens ressurser.

Nedenfor følger en beskrivelse og vurdering av planbehov og foreslåtte planer innenfor sentrale områder.

¹ Kommuneplanens samfunnsdel finnes på kommunens hjemmeside her: [samfunnsplan](#)

3.1 Planer som skal følge prosessreglene etter plan- og bygningsloven

Planstrategi: kommuneplan eller delplaner i perioden 2020-2023						
Navn på plan	Tema	Sist vedtatt	2020	2021	2022	2023
Kommuneplanens samfunnsdel	Samfunnsdel	2019				Oppstart
Kommunedelplan Vengedalen	Arealplan			vedtak		
Planstrategi 2024-2027	Metaplan					vedtak
kommunedelplan Hovedplan vei, status og prioritering	Arealplan			vedtak		

Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsplan og arealdel (PBL §11-1). Kommuneplanen skal være et strategisk dokument og virkemiddel for kommunens utvikling. Arealdelen skal være en oversiktsplan for hele kommunen.

Rauma kommunes samfunnsplan ble vedtatt i desember 2018. Den adresserer hovedutfordringen for Rauma som er befolkningsutvikling og skisserer ulike satsinger og prioriteringer for å skape økt vekst og utvikling. Det slås også fast at FNs bærekrafts mål skal være styrende for kommunens arbeid. Selv om det kan være ulike syn på enkelttiltak og prioriteringer gir plana gode føringer for kommunens arbeid i årene som kommer.

Rauma kommunes arealdel er fra 2003. Som en del av plangrunnlaget inngår også nyere kommunedelplaner for Åndalsnes sentrum (2013) og Isfjorden (2017). Med disse nyere planene for de delene av kommunen som har størst vekst opplever man ikke at arealdelen hemmer utviklingen i kommunen. I tillegg har man 10 andre kommunedelplaner av varierende dato som dekker ulike deler av kommunen. Interkommunal plan for Romsdalsfjorden (vedtatt 2017) er også en av disse.

Kommunedelplan Vengedalen: Med den forventede og ønskede utvikling av turisme i Vengedalen som beskrives i besøksstrategi Romsdalseggen, er det behov for en kommunedelplan for Vengedalen. Det er viktig å få en overordnet plan for området for å sikre ønsket utvikling, og balansere utviklingen av store friluftsinnteresser, landskapsverdier, hyttebygging og tilrettelegging. Ved utarbeidelse av en kommunedelplan skal det fastsettes hensynssoner i området. Dette medfører at en i området må foreta kartlegging av m.a. rasfare. En kommunedelplan vil gi en avklaring på hvor, og i hvilken grad, det kan være mulig å etablere nye tiltak i Vengedalen.

Hovedplan vei og trafiksikkerhetsplan:

Rauma kommune utarbeider nå både Hovedplan for veg og Trafiksikkerhetsplan for Rauma kommune. Det legges opp til felles politisk behandling av disse i februar/ mars 2021, etter at TS-plan har vært ute på offentlig høring

Hovedplan veg er en plan som skal gi status og prioritering av tiltak for eksisterende veier, bruer og gang- og sykkelveier. Arbeidet er påbegynt og ventes ferdig våren 2021. Hovedplanen veg utarbeides for å legge et bedre grunnlag for framtidig ressursinnsats innen drift, vedlikehold og forsterkning av det kommunale vegnettet. Hovedplan veg er basert på eksisterende vegnett, dvs at eventuelle nye veger ikke er vurdert. Det anbefales at Hovedplan veg gis status som kommunedelplan etter Plan- og bygningslovens bestemmelser siden den påvirker veg- og trafikkforhold for kommunens innbyggere. Dermed kan planen innlemmes i kommunens rullerende plan- og styringssystem. Rammene rundt denne planen er bl.a. Nasjonal Transportplan, nasjonal sykkelstrategi, nasjonal gåstrategi og Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 med tilhørende transportstrategier.

Oppsummert: Rauma kommune lager kommunedelplan Hovedplan vei. Arbeidet er i gang og skal være slutført til vedtak i 2021. Trafikksikkerhetsplan vil ses i sammenheng med dette og vedtas på samme tid.

Kommuneplanen:

Rullering av samfunnsplan og arealdel skal skje i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Dette innebærer omfattende, formelle planprosesser som vil strekke seg over en del tid og innebære et arbeidskrevende stykke arbeid. Det er foreslått at revisjon av disse planene ikke prioriteres i den kommende valgperioden, da slik revisjon vil gå på bekostning av andre og mer handlingsorientert arbeid og planer som mer målretta adresserer viktige problemstillinger innenfor vekst, folketallsutvikling, bærekraft og miljø.

Oppsummert: Rauma kommune rullerer ikke kommuneplan i perioden 2020-2023. Det er ei målsetting å komme inn i en syklus med rullering av samfunnsplan ved oppstart av ny valgperiode. Arealplanen rulleres heller ikke og planbehovet ivaretas gjennom kommunedelplaner etter behov.

3.2 Tema/sektor planer

Navn på plan	Tema	Sist vedtatt	2020	2021	2022	2023	Ansvar
Klima og miljøplan	Klima og miljø				vedtak		Utbygging
Frivilligplan for Rauma kommune	Frivillighet	2011	vedtak				Kultur
Overordnet beredskapsplan	Beredskap		vedtak			Revisjon	Beredskap
Helse og omsorgsplan	Dimensjonering og ressursbehov			Oppstart	vedtak		Helse og omsorg m.fl.
Strategisk plan for oppvekst	Oppvekst			Oppstart	vedtak		Skole og barnehage
Vedlegg til handlingsplan, økonomiplan	Strategisk handling	des.19					Alle, hvert år
Overordnet beredskapsplan	Beredskap	2020	vedtatt			Revisjon	Beredskap
Handlingsplan Rauma som nasjonalparkkommune	Miljø			vedtak			Utbygging
Hovedplan vann, avløp og vannmiljø	Vann - status og di	1989			vedtak		Utbygging
Trafikksikkerhetsplan	Trafikksikkerhet			vedtak			Utbygging
Plan for vedlikehold og oppgraderinger	Formålsbygg				Revisjon		Utbygging
Anleggsplan for idrett og fysisk aktivitet 2020 - 2030	Idrettsanlegg	2020	vedtak				Kultur
Folkehelsestrategi	Folkehelse	2018			revisjon		Flere
Strategi for bosetting av flyktninger	Flyktningebosettin	2018			vedtak		Helse og velferd
Veteranplan	Militære veteraner			vedtak			Helse og velferd
Plan for psykisk helse og ruspolitisk handlingsplan	Psykisk helse/rus				vedtak		Helse og velferd
Plan for habilitering og rehabilitering	Habilitering og rehabilitering		vedtak				Helse og omsorg
Vold i nære relasjoner	Vold	2017	vedtak				Alle tjenesteområder
Handlingsplan for elevenes læringsmiljø	Læringsmiljø	2018		vedtak			Skole
Handlingsplan for digitalisering ROR-IKT	IKT	2017			revisjon		RORIKT
Innkjøpsstrategi	Innkjøp			vedtak			ROR Innkjøp

Budsjett- og økonomiplan

Med de økonomiske utfordringer som Rauma kommune står overfor knytt til nedgang i folketall blir økonomiplanarbeidet svært viktig. Det foreslås å videreføre at den fireårige økonomiplanen skal være samfunnsdelens handlingsplan. Dersom delplaner har økonomiske konsekvenser, skal disse først forankres i økonomiplanen før delplanen kan vedtas.

Økonomiplanen og årsbudsjettet må vedtas med økonomisk balanse og bygge på realistiske forventninger om utviklingen i inntekter og utgifter. Kommuneloven stiller krav om at den løpende driften kun skal finansieres av løpende inntekter.

Økonomiplanlegging skal bidra til at ressursene blir utnyttet på best mulig måte, og er grunnlaget for at tjenestetilbudet tilpasses utviklingen i innbyggernes behov og utviklingen i inntektsrammene. God planlegging av økonomi og tjenestetilbud bidrar til å styrke det lokalpolitiske handlingsrommet. Kommunestyret skal selv vedta økonomiplan og budsjett, herunder prioritere ressursbruken på de ulike tjenesteområdene.

Som vedlegg til økonomiplan/samfunnsplanens handlingsdel, skal hvert tjenesteområde årlig rullere sin strategiske handlingsplan, og i den vise hvordan vedtatte planer tenkes fulgt opp, og der det går fram hvordan de vil bidra i arbeidet med å nå målene i kommunens samfunnsplan.

Oppsummert: Økonomiplanen rulleres årlig og blir behandlet i kommunestyret i desember.

Klima og miljøplan

Skal Norge klare omstillingen til et samfunn med lave utslipp av klimagasser er kommunene sin innsats sentral. Norge står, som alle andre land, overfor en omstilling der klimagassutslippene fra alle sektorer må fjernes helt eller minimeres fram mot midten av dette århundret.

Rauma kommune bør utarbeide en Klima og miljøplan som bygger på et omfattende samarbeid med tanke på å redusere utslipp hos private, i næringsliv og kommunal sektor. Selv om kommunen først og fremst kan påvirke egne utslipp, vil et samarbeid med private og næringsliv kunne gi effekter ut over den rent kommunale delen. Som kunnskapsgrunnlaget viser så må Raumasamfunnet kutte fra 40 000 til 5000 tonn CO2 innen 2050. Ansvar for naturmangfoldet er også viktig i en slik plan.

Oppsummert; Rauma kommune starter straks opp med arbeidet med Klima- og miljøplan. Oppstart kan påvirkes noe av framdrift i prosjektet Bærekraftfylke Møre og Romsdal og arbeidet i Klimanettverk Romsdal. Begge disse arbeidene skal gi oss bedre faktagrunnlag for å vurdere status for bla. klima og miljø, noe som kan være avgjørende for å prioritere de beste tiltakene for å få størst klima. og miljøeffekt.

Frivilligplan

Rauma kommune har i sin samfunnsplan vedtatt at kommunen i samarbeid med innbyggerne og lokale lag og foreninger videreutvikle frivilligplanen, for å utvikle langsiktige mål, lage handlingsplan for aktiviteten og avklare forventninger til hverandres roller.

Rauma står overfor utfordringer som krever betydelig omstilling i måten vi samarbeider med kommunens innbyggere. Kommunesektoren har i en periode opplevd stor vekst, men det er fra mange hold varslet at offentlig sektor må ruste seg for en situasjon med vanskeligere ressurstilgang i årene som kommer. Dette gjelder både økonomiske ressurser, men ikke minst arbeidskraft. Kommunen må derfor gå i bresjen for ei ressursmobilisering som gjør at Rauma-samfunnet samlet sett står best mulig rustet i møte med den demografiske utviklingen. Ei frivilligplan vil være et helt sentralt grunnlag for i ei slik tenking; Hvordan skal kommunen agere for best mulig å legge til rette for frivillige enkeltpersoner, lag og organisasjoner og hvordan kan kommunen legge til rette for at frivilligheten i større grad får en plass som et supplement til i de kommunale tjenestene?

Oppsummert; Rauma kommune setter i gang arbeidet med utarbeiding av Frivilligplan. Arbeidet er i gang og skal være sluttført til vedtak i 2020.

Overordnet beredskapsplan

Beredskap er et overordnet strategisk tema med sterke statlige føringer og forventninger til. Etter tilsyn ble det klart at vi her hadde behov for å revidere våre planer. I februar 2020 ble den helhetlige Risiko Og Sårbarhetsanalyse (ROS) vedtatt. Fra før har vi plan for kriseledelse og et styringsdokument

for beredskap. Disse er det behov for å revidere, og vi foreslår at det lages en overordnet beredskapsplan der plan for kriseledelse inngår.

Helse og omsorgsplan

Med den demografiske utvikling som prognosene tilsier, bør vi ha en helhetlig plan for dimensjonering og ressursbehov for perioden frem til 2040 innen helse og omsorg. KS har utarbeidet et verktøy som illustrerer framtidig behov for heldøgns omsorgsplasser og hjemmetjenester for den enkelte kommune. Dette er et godt utgangspunkt for å diskutere dimensjonering og ressursbehov fremover. I tillegg er det behov for å ha en plan for dimensjonering, plassering og areal til boliger som kommunen skaffer tilveie i form av omsorgsboliger, og boliger til flyktninger og vanskeligstilte. Dette har tidligere ligget i en egen plan, men kan med fordel inngå i en helhetlig plan for dimensjonering og ressursbehov for helse og omsorgstjenester.

Oppsummert: Rauma kommune setter i gang arbeidet med utarbeiding av en Helse- og omsorgsplan med oppstart i 2021 og vedtak i 2022

Strategisk plan for oppvekst

Skole og barnehage utgjør en stor og viktig del av kommunens tjenestetilbud. Områdene har såpass mange fellespunkt at det er mange kommuner som velger å lage en felles plan for dette, selv om det ikke er organisert sammen. En slik plan skal vise retning gjennom valg av mål, strategier og satsingsområder. Det er også naturlig å omtale dimensjonering og demografisk utvikling. KS sitt utviklingsprogram Absolutt innebærer en prosess knyttet til dette området, som leder folkevalgte og administrasjon inn i en planprosess som naturlig kan danne grunnlaget for en slik helhetlig plan.

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/barn-og-unge/absolutt/om-programmet/absolutt-programmet-f41-web.pdf>

Oppsummert: Rauma kommune setter i gang arbeidet med utarbeiding av en strategisk plan for oppvekst med oppstart i 2021 og vedtak i 2022

Rauma som nasjonalpark-kommune

Rauma kommune har i sin samfunnsplan vedtatt at Rauma kommune skal videreutvikles som nasjonalparkkommune. Rauma kommune er i dag godkjent nasjonalparkkommune, men må for å opprettholde statusen og bli en aktør under merkevaren «Norges nasjonalparker» tilfredsstille et sett av kriterier. Kommunen har en frist 31.desember 2021 på å søke om å opprettholde statusen som nasjonalparkkommune etter nye kriterier. Kriteriene er knyttet til forankring i planverk, arbeid med utvikling av kundereisen og økt kompetanse.

De nye kravene innebærer at det ikke lenger er tilstrekkelig for å kunne benytte merkevaren at man har en nasjonalpark innenfor kommunens grense, men man må også jobbe planmessig for å fylle rollen som aktør under merkevaren. Lokal verdiskaping og næringsutvikling er stikkord, samt utstrakt samarbeid mellom aktuelle aktører for å gi besøkende en god kundereise i nasjonalparkkommunen.

Dette arbeidet er prioritert i kommunens samfunnsplan og merkevaren «Norges nasjonalparker» passer godt inn i arbeidet med utvikling av Rauma som et attraktivt reisemål basert på kommunens visjon «Verdens beste kommune for naturglade mennesker», arbeidet med sertifisering som bærekraftig reisemål og kommunens ambisjon om at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for kommunens arbeid.

Oppsummering: Plan for Rauma som nasjonalparkkommune utarbeides for vedtak i 2021

Hovedplan vannmiljø, vannforsyning og avløp:

Forurensningsloven m/forskrifter danner rammene for planene, med fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Hovedplanen skal gi en oversikt over teknisk tilstand og oppgraderingsbehov for eksisterende anlegg. Dette innebærer et omfattende planarbeid der det er behov for kjøp av konsulentttjenester for arbeidene. Det er vanlig at disse planene lages hver for seg, da det er til dels ulike tekniske problemstillinger. Planene er ikke revidert siden hhv 1989 og 1995, og det meste av tiltakene i disse er nå gjennomført. Et slikt arbeid bør komme før en ytterligere innlemming av flere private vassverk, og utvidelse av forsyningsområdet for å sikre en strategi for å holde kvaliteten høy, og våre kunder fornøye da prisene har økt vesentlig som følge av innlemmingene. Ved gjennomgang av status for eksisterende anlegg for vatn og avløp, er det viktig at vi også kartlegg private anlegg som kan knyttes på det kommunale anlegget. Det er svært viktig både for innbyggere og miljø at flest mulig har god vasskvalitet og at vi får mest mulig rensing av avløpsvatn fra bedrifter og private.

Plan for vedlikehold og oppgraderinger formålsbygg:

Dette er en plan som skal gi status og prioritering av tiltak for eksisterende bygningsmasse. Forrige plan ble vedtatt i 2018, og planen revideres i 2022.

Anleggsplan for idrett og fysisk aktivitet 2020 – 2030

Dette er en handlingsplan der det vedtas en prioritering av anlegg som det søkes spillemidler til for. Planen ligger ute på høring med frist 1.april 2020

Folkehelsestrategi

Folkehelseloven forplikter kommunen til å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi, og kommunene skal fastsette overordnede mål og tiltak som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står ovenfor. Rauma kommune har utarbeidet Strategiplan for folkehelse 2018-2021, som derfor bør rulleres mot slutten av perioden.

Strategi for bosetting av flyktninger

Denne planen ble utarbeidet i 2018, og er et viktig grunnlag for vår søknad til IMDI om å få ta imot flyktninger.

Veteranplan

En kommunal veteranplan kan bidra til å etablere og gjennomføre en systematisk oppfølging av veteraner og deres familier, samt gi heder og anerkjennelse til alle veteraner. En plan bør ha som overordnet målsetting å gjøre kommunen i stand til over tid å etablere og gjennomføre en helhetlig ivaretagelse for veteraner og deres familier.

Plan for psykisk helse og Ruspolitisk handlingsplan

Plan for psykisk helse og rus er et strategisk dokument som angir mål og retningsvalg for kommunens arbeid de neste fire årene. Denne planen må henge sammen med Ruspolitisk handlingsplan. Handlingsplanen skal gi et kort overblikk over dagens rusmiddelsituasjon, med hensyn til omfang av forbruk, forekomst og utfordringer knyttet til rusproblematikk, forebyggende rusarbeid og tilbud til rusavhengige.

Oppsummert: Rauma kommune starter arbeidet med en plan for psykisk helse og ruspolitisk handlingsplan. Arbeidet skal omfatte kommunens eksisterende og planlagte tiltak, og skal vedtas i 2022.

Vold i nære relasjoner

Som en del av det interkommunale samarbeidet vi har rundt krisesenter, er det utarbeidet en interkommunal handlingsplan i 2017 med tiltak for å bekjempe vold i nære relasjoner, og for å bedre tilbudene til de som utsettes for det. (<https://www.rauma.kommune.no/f/p1/i5c9b4bbf-e3cc-47f1-b231-6ff0205e235e/handlingsplan-mot-vold-i-nare-relasjoner.pdf>) Arbeidet med å forebygge, avdekke og sette inn tiltak mot vold i nære relasjoner styres av flere nasjonale føringer, både i lovverk, handlingsplaner og forskrifter. Arbeidet med revisjon av planen er i gang og vil komme til vedtak i 2020.

Handlingsplan for elevenes læringsmiljø

Denne planen utarbeides i et interkommunalt samarbeid romsdalskommunene imellom. Planen skal bidra til felles forståelse og praksis, og bygger i stor grad på de områdene Utdanningsdirektoratet vektlegger i sine veiledere. En revisjon vil komme til vedtak i 2021.

Plan for habilitering og rehabilitering

For at helse- og omsorgstjenestene i framtida skal være bærekraftige, beskriver nasjonale føringer at det må skje store endringer i organiseringen av tjenestene. Oppgaver skal flyttes fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, der brukerne bor og oppholder seg. Ressursene skal i større grad brukes på forebygging og behandling, fremfor reparasjon. Det må legges til rette for å sikre mobilisering av ressurser hos den enkelte, og å sette brukere og pasienter i stand til mestring og selvstendighet. Dette er også en handlingsplan som er viktig å rullere for å kunne søke midler til å gjennomføre tiltak i tråd med planen. Planen skal kartlegge og beskrive dagens tjenester innen habilitering og rehabilitering, beskrive utfordringer i tida framover, og definere satsningsområder og tiltak som bør prioriteres i årene fremover.

Oppsummert: Rauma kommune starter arbeidet med plan for habilitering og rehabilitering som skal vedtas i 2020.

Digitaliseringsstrategi – ROR IKT

Digitalisering endrer måten kommunal sektor organiserer og leverer tjenester på. Digital transformasjon dreier seg i stor grad om endring og fornyelse av tjenester, prosesser og arbeidsmåte. Dette er en handlingsplan for det interkommunale samarbeidet i ROR IKT knyttet til digitalisering, sist revidert i 2018. Denne ventes å revideres i 2022.

Innkjøpsstrategi

Dette er en felles handlingsplan i det interkommunale samarbeidet vi er en del av i ROR Innkjøp. Planen legger rammer og retningslinjer for hvordan vi skal innrette oss for å oppnå gode anskaffelser, og sikre at vi handler i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Planen skal revideres i 2021.